

1. Nazwa: Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Osy i Gardęgi

2. Cel ochrony:

Zachowanie różnorodności biologicznej siedlisk Pojezierza Chełmińskiego i Pojezierza Brodnickiego, ochrona rzeki Osy i Gardęgi wraz z pasem roślinności okalającej, ochrona form krajobrazowych (jamy, wąwozy).

3. Położenie i charakterystyka:

Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Osy i Gardęgi rozciąga się z zachodu na wschód na długości około 30 km.

Poza strefą krawędziową dolin: Osy i Gardęgi obszar obejmuje dodatkowo kompleks leśny wokół nadleśnictwa Jamy oraz teren wokół jeziora Płowęż, gdzie łączy się z obszarem Brodnickiego Parku Krajobrazowego.

Przez obszar przebiega droga krajowa Grudziądz - Łasin - Ostróda oraz drogi wojewódzkie i powiatowe: Łasin - Gruta - Radzyń Chełmiński, Jabłonowo - Świecie nad Osą i Biskupiec - Radzyń Chełmiński.

Powierzchnia obszaru charakteryzuje się dużą rozciągłością ze względu na strefę krawędziową doliny Osy i Gardęgi. Jedynie na północnym-zachodzie znacznie się rozszerza ze względu na włączenie w jego zasięg kompleksu leśnego wokół nadleśnictwa Jamy. Obszar charakteryzuje się stosunkowo małym pokryciem lasami – około 19,5%.

4. Powierzchnia:

Powierzchnia ogólna OChK Doliny Osy i Gardęgi wynosi 15 876,97 ha.

Tab. 1. Wykaz powierzchni administracyjnych gmin położonych w granicach OChK Doliny Osy i Gardęgi.

Lp.	Gmina	Powierzchnia [ha]	Powiat
1.	Jabłonowo Pomorskie	3454,02	brodnicki
2.	Gruta	2220,97	grudziądzki
3.	Grudziądz	108,78	
4.	Łasin	3120,79	
5.	Świecie nad Osą	2801,02	
6.	Rogózno	4171,39	
7.	Zbiczno	0,28	brodnicki
Razem		15 876,97	

5. Opis tekstowy przebiegu granicy:

Granice obszaru oparto wyraźnie o naturalne i antropogeniczne linie terenowe oraz granice administracyjne.

Granica umownie rozpoczyna się na północny-wschód od wsi Zarośle, na granicy z Parkiem Krajobrazowym Góry Łosiowe i na granicy województw: kujawsko-pomorskiego i pomorskiego. Prowadzi granicą województw w kierunku wschodnim obejmując działki od nr 3075/2 aż do nr 86/4 (na północ od wsi Szynwałd). W tym miejscu zmienia kierunek na południowy i prowadzi zachodnią stroną drogi gminnej (działki nr 86 i 46/2) do skrzyżowania dróg w Szynwałdzie. Dalej w kierunku południowym prowadzi zachodnią stroną drogi powiatowej nr 1373C do końca działki nr 141/31. Zmienia kierunek na południowo-zachodni i prowadzi północą stroną drogi (działka nr 191/2) oraz obejmuje działki nr 142/1, 142/5, 134/2, 128/1, 128/2, 127/2, 126/1 i 125. Zmienia kierunek na zachodni i prowadzi północną stroną drogi powiatowej nr 1370C do jej skrzyżowania z drogą powiatową nr 1365C. Dalej w kierunku zachodnim prowadzi północną stroną tej ostatniej drogi do skrzyżowania z drogą (działka nr 87). Następnie prowadzi w kierunku południowym zachodnią stroną działki nr 87 do skrzyżowania dróg. Dalej w kierunku zachodnim północną stroną drogi (działki nr 79 i 181) do skrzyżowania dróg. Od tego miejsca prowadzi w kierunku południowo-zachodnim obejmując działki nr 274/3 i 275/2. Następnie prowadzi w kierunku południowo-zachodnim zachodnią stroną drogi powiatowej nr 1362C (działki nr 175, 3/2, 3/1, 58/2) do skrzyżowania dróg w Rogóźnie-Zamku. Stąd na wschód prowadzi południową stroną drogi (działka nr 63/1), przecina drogę krajową nr 16 i dalej w tym samym kierunku na bardzo długim odcinku prowadzi południową stroną drogi gminnej nr 041257C, będącej jej przedłużeniem drogi powiatowej nr 1386C i będącej jej przedłużeniem drogi gminnej nr 041340C, osiągając skrzyżowanie z drogą wojewódzką nr 538. Dalej w kierunku północno-wschodnim prowadzi wschodnią stroną drogi wojewódzkiej do skrzyżowania z drogą powiatową nr 1387C. Jej południową stroną prowadzi dalej w kierunku wschodnim aż do skrzyżowania z kolejną drogą powiatową nr 1388C. Południową stroną tej ostatniej prowadzi do śladu dawnej linii kolejowej Jabłonowo Pomorskie – Kisielice. Zachodnią stroną dawnego terenu kolejowego prowadzi krótko na południe po czym zmienia kierunek na wschodni i obejmuje część działki nr 27/26, po czym prowadzi na północ i południowy wschód zachodnią stroną drogi gminnej nr 041510C obejmując działki nr 178, 48/1, 49/2 do zabudowań Karolewa. Dalej w kierunku wschodnim prowadzi południową stroną tej samej drogi gminnej, a dalej na północ wschodnią stroną kolejnej drogi gminnej nr 041511C do jej skrzyżowania z drogą powiatową nr 1391C. Następnie w kierunku wschodnim prowadzi południową stroną drogi powiatowej i będącej jej przedłużeniem drogi gminnej nr 041512C. Osiąga most na rzece Osie i dalej prowadzi na południe granicą województw: kujawsko-pomorskiego i warmińsko-mazurskiego. Dochodzi do granicy Brodnickiego Parku Krajobrazowego i dalej prowadzi tą granicą w kierunku południowym aż do wsi Konojady i skrzyżowania drogi gminnej nr 080145C z linią kolejową nr 208 Jabłonowo Pomorskie – Brodnica. Od tego miejsca zmienia gwałtownie kierunek na północno-zachodni i prowadzi wschodnią stroną terenu kolejowego linii nr 208 aż do wsi Konojady i skrzyżowania linii kolejowej z drogą powiatową nr 1815C. Krótko prowadzi na wschód południową stroną tej drogi i dalej na północ jej wschodnią stroną aż do wsi Góraliki i skrzyżowania drogi powiatowej z drogą gminną nr 080139C. Dalej prowadzi na północ wschodnią stroną tej ostatniej drogi do jej skrzyżowania z drogą powiatową nr 1816C. Dalej w kierunku północno-zachodnim prowadzi wschodnią stroną tej drogi powiatowej do jej skrzyżowania z drogą gminną nr 080123C. Dalej prowadzi w kierunku północno-zachodnim wschodnią stroną tej drogi gminnej do jej skrzyżowania z drogą powiatową nr 1801C w Nowej Wsi. Zmienia kierunek na zachodni i prowadzi północną stroną drogi powiatowej do działki nr 40/2. Dalej prowadzi na północny-zachód obejmując część działki nr 40/1 i zagłębienie wytopiskowe znajdujące się na części działek nr 39/2, 38 i 37. Następnie

proceeds to the north-east side of the municipal road nr 080113C and further to the west-north side of the road (plots nr 50 and 15). Further to the north-west including plots nr 34/5, 34/9, 32/8, 32/4 and 27. From there in the north direction proceeds to the east side of the municipal road nr 080101C, and from the intersection of municipal roads further proceeds in the west-north direction to the same municipal road nr 080101C. Reaches plot nr 231 and in this place changes direction to the south-east including plots nr 360/2, 360/18, 3273/6, 3273/5, 3273/3, proceeding further to the south-west side of the municipal road 041523C and further to the west side of the municipal road nr 080104C to its intersection with the county road nr 1408C. Very shortly proceeds to the south-west side of the county road and further to the south-east west proceeds to the west side of the road (plots nr 6, 301 and 303/2). Further to the south-east west including the damaged part of plot nr 304/35, crosses Lutryń and includes the extreme north part of plot nr 16/15 and plot nr 25/1 and violently changes direction to the north and then north-west proceeding to the east side of the municipal road nr 041520C. Further in the north direction proceeds shortly to the east side of the county road nr 1408C and further proceeds to the north-east side of the next county road nr 1410C reaching in Świeciu nad Osą the intersection with the county road nr 1407C. Changes direction to the west and proceeds to the north side of the last road, and from the intersection of county roads proceeds to the north-west north side of the county road nr 1405C reaching in the village of Słup the intersection with the next county road nr 1404C. Further proceeds in the north-north-east north side of the last road, crosses the voivodeship road nr 538 and further proceeds to the north side of the county road. At the intersection of roads in the village of Orle. Leaves the county road and proceeds shortly in the north-west north side of the municipal road nr 041406C, after which changes direction to the west and proceeds to the north side of the municipal road nr 041402C. Reaches the intersection with the county road nr 1385C and further proceeds to the east side in the north-west direction. At the height of plot nr 29/6 changes direction to the west and south-west including plots nr 126 and 136, and further proceeds to the west north side of the road (plots nr 134/2 and 110/1 – municipal road nr 041403C) reaching the intersection of roads in Dąbrówce Królewskiej. Then proceeds to the south-west side of the county road nr 1383C, and from its intersection with the next county road nr 1382C proceeds in the south-west north side of the last road to plot nr 22/2. Further to the north proceeds to the west side of the last plot and then to the west including plots nr 24, 26, 28, part 31/1 and plot nr 38/4. Further proceeds to the north-west side of the row, changes direction to the west including plots nr 3272/8, 82/24, 91, 82/4, 82/21 and reaches the county road nr 1381C. Then proceeds to the north-east side of the road to plot nr 59, not reaching the municipality of Grudziądz. Further proceeds to the south-east side of the municipal road nr 040340C and being its extension of the municipal road nr 040435C. Reaches the row and changes direction to the north, and further to the west side of the row including also plots nr 71/1 and 70, reaches the voivodeship road nr 16. Further proceeds in the north direction to the east side of the county road nr 1360C, and at the intersection of county roads changes direction to the east and proceeds to the south side of the next county road nr 1363C and being its extension of the municipal road nr 041224C to the village of Kłódka. From the intersection of municipal roads proceeds further to the north and north-east east side of the municipal road nr 041259C. Changes direction to the east and proceeds to the south side of the road (plot nr 412). Reaches the voivodeship road nr 535 and proceeds to the north side of the east side to plot nr 493. Then to the north including plots nr 451/4, 452, 458, 457/2, 460, 461, 462, 463, 133, 117/9, 117/20, 117/5. Further in the north-north-east direction proceeds to the east side of the county road nr 1361C to the village of Szembruczek. Further to the north-east side of the same county road to its intersection with the county road nr 1365C. Then in the west direction proceeds to the north side of the last road to the forest boundary. Changes

kierunek na południowy obejmując działki nr od 120/1 do 3029/4. Przekracza drogę powiatową nr 1353C i dalej prowadzi na południe obejmując działki nr 3031/1 i 3031/2. Dalej w kierunku zachodnim prowadzi północną stroną drogi gminnej nr 041246C i będącej jej przedłużeniem drogi powiatowej nr 1353C. Od mostu na Czarnej Wodzie zmienia kierunek na północny prowadzi zachodnią stroną cieku (działka nr 55). Nie osiągając lasu zmienia kierunek na zachodni i obejmuje działki nr 56, 67, 70/1, 70/2. Dalej prowadzi na północ wschodnią stroną drogi gminnej nr 041212C, przekracza drogę powiatową nr 1355C i osiąga granicę województw – umowny początek granicy.